

[Undervisningsministeren.]

Udvalg. Jeg kan straks sige, at hans Forslag om, hvor Talen er om de Kandidater til Lærerskolen, som er i en lidt mere fremrykket Alder og har en særlig Virksomhed bag sig, og som skulde have en tillempet Optagelsesprøve, at ændre Ordene „Kald til og Evner for Lærergerningen“ til „Lyst til og Anlæg for Lærergerningen“, forekommer mig at være en Forbedring, som jeg meget gerne, hvis der ellers er Stemning for det i Udvalget, vil gaa med til.

Ogsaa det radikale Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen, stillede sig særdeles velvillig og i det væsentlige tilsluttende. Det ærede Medlem kunde dog ønske, at den Dør, jeg her har aabnet ved den tillempede Optagelsesprøve, blev aabnet, sagde han, lidt mere paa Klem. Om et Øjeblik skal jeg i Anledning af baade det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussens og det ærede Medlem Hr. A. M. Hansens Udtalelser paa dette Punkt give en lidt nærmere Redegørelse derfor, naar jeg svarer Venstres Ordfører. Her skal jeg kun sige, at efter min Mening er Døren for den, der naturligt har Adgang til at komme ind ad den, vidt aaben.

Det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen sagde, at jeg sikkert vilde love, at Fagene ikke skulde udvides. Ja, det kan jeg sikkert love, det er netop min Mening. Her sker der ingen Udvidelse, her sker en Omlægning. Ganske vist tages nyt Stof, nye Omraader, nye Sider ved disse Fag op, men Meningen er netop, at samtidig skulde — deri har det ærede Medlem fuldkommen Ret — gammelt dødt Stof skæres bort, bl. a. adskilligt ganske dødt Hukommelsesstof, til Fordel for en organisk Indlevelse i Emnet.

Forskellen paa dette Lovforslag og den bestaaende Ordning er i Virkeligheden ikke saa overvældende, som den fra visse Sider gøres til. Efter Seminarieloven af 30. Maj 1894 havde Ministeriet Frihed til at bestemme Seminarieundervisningen, fuldkommen Frihed, der var ikke optaget nogen Fagplan. Ved en Bekendtgørelse af 8. Juni 1894 fastslog man en Række Fag, som blev bekræftet saa sent som i Bekendtgørelsen af 7. Marts 1928, altsaa under min Forgænger, Venstres Undervisningsminister, der fastslog ganske de samme Fag, som der er Tale om i nærværende Lovforslag, paa nær Sprogene og Sløjd. Det er hele Forskellen. Og hvad selve Fagenes Omfang angaar, har Naturlæren allerede Kemi som Underfag; under Naturhistorieundervisningen behandler man i hvert Fald Menneskeorganismen og dertil knyttede Funktioner; Sundheds-

lære optages mange Steder under Pædagogikken, saa Forskellen er ingenlunde særlig stor.

Det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen udtalte sig for, at Lærernes Vidnesbyrd blev mere bestemmende. Jeg er, som det vist ogsaa fremgik af min Forelæggelsestale, enig med det ærede Medlem og med mange andre, baade i og udenfor denne Sal, om, at hele vort Eksamensvæsen trænger til en grundig Reform. Det gælder ikke blot Seminariet, Lærerskolen, det gælder andre Eksaminer: Det gælder den egentlige Eksamensskole, det gælder saamænd ogsaa Universitetet — Spørgsmaalet er jo netop brændende for Tiden.

Naar det ærede Medlem mente, at Lærernes Vidnesbyrd skulde være mere bestemmende, er det ogsaa efterhaanden blevet Tilfældet, idet Vidnesbyrdet eller Aarskarakteren faar større og større Indflydelse, Dog er der naturligvis en Grænse her, for der er en anden Side af Sagen. Den har jeg ogsaa tidligere berørt — jeg ved ikke, om jeg var inde paa den i min Forelæggelsestale.

Sagen er jo den, at en Eksamen, hvad man nu ellers vil mene om den og dens Form — jeg ser Misbrugene og Udvæksterne —, en Prøve af en eller anden Art maa vi dog have, og en saadan Prøve har for Eleverne unægtelig den Fordel, som man ikke helt maa overse, at den giver dem en vis personlig Frihed. Det er derfor, jeg bl. a. ogsaa paa det Punkt, som det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen fremhævede, ikke har villet give Seminariet Ret til, naar en Elev har gennemgaaet alle fire Aar, at nægte ham Adgang til at gaa op, for saa kunde personlige Hensyn, Klikevæsen, Protektion, Forskel i aandelig Opfattelse o. s. v., o. s. v. gøre sig gældende, og den berettigede individuelle Frihed vil jeg ikke tage fra Eleven. Der maa altsaa sættes en Grænse, men naar denne Grænse fastholdes, er jeg enig med det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen.

Det ærede Medlem vilde gerne have, at Seminarierne fik den størst mulige Frihed. Der bestaar allerede en ikke ringe Frihed. Vore Seminarier, det gælder de private, det gælder Statsseminarierne, har gennem Tiderne mere eller mindre været præget hvert af sin ejendommelige Aand, i første Linie af den Forstander, hvis det har været en betydelig Personlighed, som har ledet Seminariet, og dernæst af Lærerkredsen. Jeg behøver blot at nævne et Par enkelte Navne: Peter Outzen Boysen i Vesterborgovre paa